

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Évesre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Hónapról 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centimetryi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok érkezővezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttérli cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Egy kis számadás.

Három cikk.

III.

Az erdélyi részekben Cseh Sándor
újfalvi birtokos kezdte a komlóter-
mést a 70-es évek elején. Látni az
eredményeket, Székely-Keresztur és Se-
gyvár vidékén mások is termelni kez-
lettek. Így alakult az ország egészben
egy komlóvidék, mely Holdvilág köz-
sége a Nagyküküllő völgyében felhu-
sult mintegy 30 kilométer hosszú-
ságon.

Arról, hogy mennyi most a kom-
lótermés ezen a vidéken, nincsen ada-
tom. De számításaim szerint 1500—
2000 kat. hold komló igen jól élferne
abban a völgyben, akár a terepfekvést,
akár a talajminőséget, akár a népes-
égi viszonyokat, akár a lakosság mun-
kálóképességét — szóval a termelésnek
melyelyik előfeltételét is vesszük.

1500 hold komló! Hiszen ez egy-
remszámra 180.000 forint tiszta hasznót
adna annak a szegény vidéknek. E
mellett a nép aprajának-nagyjának
munkája kitűnően értékesülne. A Szé-
kelyföld nyelvhatárán jólét terjedne
el. A foglalkozás nemesbülése emelné
az általános kulturát. Csehország saati
vidékére nem volna mért irigykedő
szemmel tekintem.

Hanem hát ennek a jótékony át-
alakulásnak akadályai vannak, melyek
az állam beavatkozása nélkül el nem
háríthatók. Ezen akadályok képezik a
komló malificiumát.

Ilyen akadály a komlópiac hiá-
nya. Ennek a komlóvidéknek nincsen
komlóvására. Az idegen ügynök min-
den évben megjelenik ugyan, kétése-
re ajánl, megis tartja kötelezettségét;
és a termelők vakon dolgoznak. Ol-
vasák ugyan a komlóár-jegyzéseket
Prágából, Nürnbergből, Saatzból s még
Angliából is, de azért vakon mennek
a vásárra. Mert nincs más vevő, mint
az az ügynök s mert soha sem ismer-
ik a kereslet nagyságát. Az afrikai
vadak elefántoson készlete nincs job-
ban kitéve az üzérkedők zsákmányoló
szeszélyeinek, mint itt a termelők kom-
ló-készlete. Ugy adják, a hogy veszik.
Nincs rendezett vásár. A sörgyá-
rosok, mint közvetlen fogyasztók még
csak tudomást sem vesznek arról, hogy
ott egy komlóvidék van. A közvetítők
hímai fala áll a termelő és a fogyasztó
között.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1896. Szeptember 3.

Beryl.

A Gilián szerzőjétől.

Angolból fordította: A. Mica.

II.

(Folytatás.)

Olyan szép háza és kertje lesz és min-
den, a mit a szeme és a szíve kívánhat! —
ha kéresemet teljesíti és vissza jön velem az
Afrikai otthonomba! mondá Norman.

Norman soha sem beszélt még oly ko-
moly szándékkal mint mostan.

A Beryl habozása szolgáltatatta azt az
elemet, mely eddig hiányzott az udvarlásá-
ban, a bizonytalanság elemét, mi nélkül az
udvarlás izetlen!

Azt mondta magában, hogy meg fogja
őtet nyerni, hogy nála nélkül az élet érték-
telen és egy kietlen pusztaság.

— Drágám, ugy-e elfjón velem? Ugy-e
nem küldsz vissza egyedül, az én magányos
otthonomba? folytató az ifju.

Beryl a fejét rázta és csodálkozva né-
zett reá.

— Azt kívánja, hogy most rögtön es-
küdjem meg magával, mielőtt vissza menne?
kérdé elképpelve. Hiszen egy hónap mulva
indul, nemde?

— Igen. Evans Tom, a ki helyettem a
farmom után néz, július elején nem marad-
hat ottan tovább.

Arra az időre vissza kell monnem és
nem akarok egyedül menni.

A földművelési kormány feladata
lenne Székely-Kereszturra egy
komlóvásárnak a berendezése. Hangsu-
lyozom: Székelykereszturra. Mert a kom-
lóvidék fejlődésének ez a mezőváros
lesz természetesen központja; mert a szé-
kelyföldnek ezt a végvárat megerősí-
teni: nemzeti feladat; mert a széke-
lyföld csak úgy toható mind beljebb-
beljebb az ország testébe, ha nyelvha-
tárai megizmosíttatnak; mert nagy ideje
már, hogy a sokszorosan elhanyagolt
és minden tekintetben magára hagyott
székelység is részesüljön valamely istá-
polásban az állam részéről.

De a vásár felállításával csak az
első lépés történt meg. Ez még csak
a jelenlegi termelésnek válik hasznára.
Szükséges azonban, hogy az egész völgy
komlóvidékké alakuljon át. Munkálatot
embernek bizony belekerül egy kat.
hold komló berendezése 800—1000
frtjába. Munkás embernek, a ki szemé-
lyesen épít, rigoliroz, karóz s. t. b. s
családján kívül csak a legszükségesebb
napszám-segélyt veszen igénybe, nem
kerül többé 350—400 frtnál. Sőt te-
kintve, hogy a lakóház padlása, a csűr
és pajta-udvara nem nagy költséggel ala-
kítható át komlószáritóvá, a berende-
zés költségei 200 frtra redukálhatók.
Ez a 200 frt azonban hiányzik.

Ugyde, ha lehetséges volt törvé-
nyes intézkedéseket tenni az elpuszt-
ult szőlők rekonstrukciójára, épen
így lehetséges hasonló segélyt nyújtani
új komlótelepek felállításához. Adasson
a kormány p. o. az agrárbankkal min-
den hold komlóföldre, mondjuk 250
frtot olyan törlesztési és kamatozási
feltételek mellett, mint a szőlők hely-
reállításánál. Maga a komlóföld ké-
pezné a hitel biztosítékát. Az ellen-
őrzés, hogy csak komlóbefektetésre for-
dítottassék a hitel, könnyebb volna, mint
a szőlőnél, mert itt csak egy völgyről
van szó. A pénzt olcsón adhatná a
bank, mert az állam magára vállalná
a törlesztési hányadok beszédését együtt
a földadóval. Így mindenik fél meg-
találna a maga számadását. A bank
pénzre biztos elhelyezést nyerne; az
állam semmit sem kockáztatna; a vi-
déken, 3—4 év alatt soha nem ismert
jóllét és kultúra útne boldog tanyát.

Van azonban a kormányának egy
harmadik kötelessége is, mely talán
még fontosabb, mint a vásárberekezés
és a hitelnyújtás. Ez a söradó leszá-
lítása. Nem szükség megijedni ettől a
tanácstól. Kevesebb adó mellett ol-

csóbb lesz a sörttermelés s ennél fogva
nagyobb lesz a fogyasztás — tehát
mégis több adó gyűl be. Ez olyan tör-
vény, a melyre matematikai bizonyos-
sággal lehet építeni. 1895-ben Anglia
termelt 53 millió, Németország 55 millió,
Ausztria 18 millió hektoliter sört. Ugyan-
ekkor Magyarország termelt 1 millió
400.000 hektolitert. Pedig sok árpánk
van. Több is lehetne. Manapság az
árpa jobban fizet, mint a buza. Tala-
junk, éghajlatunk igen alkalmas az
árpára. Csak a fehér színt nem igen
tudjuk produkálni. De ma már nem is
fektetnek a gyárosok nagy sulyt a
fehér színre. Fődolgoz a szem gömbö-
lyűsége és a liszt tartalom. Ezt pedig
jól létre hozza a mi talajunk. Tehát
termelhetnénk igen sokat.

Am, a sörgyártás nagy adója arra
utalja a fogyasztást, hogy Ausztriából
lássa el magát sörrel. E miatt az árpa-
termelés is redukálódik s vele együtt
a komlótermelés is. Az anomalia ezen
a téren majdnem botrányos. Angliában
a 13 fokos sör hektolitere fizet 1 for-
int 92 krajczár adót, Németországban
1 forint 23 krajczárt, Ausztriában 9 frt
7 krajczárt! Képzeltető-e ennél ostobább
intézkedés? Szabad-e az adóval egy
fontos mezőgazdasági iparágat épen
egy agrikulturális országban agyonfoj-
tani? A külföldre vitt sör persze nem
fizeti ezt a hihetetlen nagy adót. In-
nen van aztán, hogy a kőbányai sör,
daczára a fuvardíjaknak és a beviteli
vámnak, Konstantinápolyban, olesőbb,
mint Kőbányán.

Tehát: Komlóvásár Székelykeresz-
turon; hitelnyújtás a komlóföld beál-
lításához; végre a söradó leszállítása
legalább annyira, a menyit Ausz-
triában vesznek: ez a három intézke-
dés tenné könnyen lehetővé egy vi-
rágzó, európai hírű komlóvidék kelet-
kezését. Az Erdélyi Gazdasági Egylet
talán tehetne is ez iránt sikeres lépése-
ket a kormánynál?

A komló különben példa kedve-
ért hoztam fel. A len, a kender, a
mák, a gyümölcs (főleg a szilva, cél-
irányos aszalással, de szilvaiznek és
pálinkának is) mind olyan czikkek, a
melyeket az erdélyrészi gazda, e vál-
ságos időkben is, még eredménnyel kul-
tíválhat, hogy a veszett fejszének meg-
mentse legalább a nyelét.

Bartha Miklós.

Politikai hírek.

Francia monarkia? Bécsből vett
tudósítás szerint az orosz czár bécsi
látogatása alkalmából rendkívül érde-
kes és politikailag messze kiható hír
szivárgott ki a Burg falai közül.

A beavatottak közlése alapján
széltére beszélik, hogy a czár itt idő-
zésekor magán kihallgatáson csupán
egy embert fogadott és ez az
egy ember nem volt más, mint
József főherceg leendő veje, a
a francia trónkövetelő Fülöp orleansi
herczég.

Természetesen senki sem tudja
egész biztosan, hogy ezen a kihallga-
táson mit beszélgettek, de itt mindenki
kombinál és tudni véli, hogy II-ik
Miklós igen fontos politikai dolgokról
beszélt az orleansi herczeggel s legkö-
zelebbi párisi látogatása alkalmával
előfogja készíteni és egyengetni fogja
az utat a trónig, hogy oda a fiatal
orleansi herczeg mennél könnyebben,
talán a legközelebbi jövőben feljusson.

Szóval az orosz-francia szövetség
eredménye a francia monarchia visz-
saállítása és a respublica bukása lesz.

A t. Ház munkarendje. A képviselőház
legközelebbi ülésén, azaz csütörtökön Dániel
Ernő kereskedelemügyi miniszter több tör-
vényjavaslatot fog benyújtani, még pedig
egyet a tengerészeti rendtartásról, egy mási-
kat a kikötő-díjak rendezéséről, a melylyel
kapcsolatosan a vám- és kereskedelmi szövet-
ség hatodik czikkének a módosításáról szóló
törvényjavaslatot is be fog terjeszteni.

Ha esetleg az első ülésen napirend előtti
vita volna vagy sürgős interpellációkat ter-
jesztésének elő, úgy a pénzügy minisz-
ter ex p o z e í j á n kívül más tárgy nem
lesz a napirenden. Ebben az esetben a csü-
törtöki ülésen kitűzött bűnvádi eljá-
rásról szóló törvényjavaslat tárgyalása a
pénzügyi tiszre maradna. A javaslat előadója
dr. Chorin Ferencz, a ki hosszabb beszéd-
ben ismerteti majd a javaslatot.

Vasuti miniszterium.

Már hírt adtunk arról, hogy a kormány
egy új vasuti miniszteriumot akar szervezni.
A törekvés — mint az A. ny. írja:
nem új, hiszen önnálló hatalmasságok szer-
vezése a mai rendszerben inkább gyakori,
mint igazolt.

Igy csak példának említtük fel, hogy a
reformerek a földművelésügyi tárczát is
őhajították megkönyíteni az erdészeti mi-
niszterium szervezésével.

A Norman ajkáról türelmetlen kiáltás
röppent el.

— Ördög vigye el mind a kettőt! —
mondá ingerülten. — Bár sohasem beszéltem
volna magának azokról! És bár soha se lát-
tam volna őket! — Nem, — határozottan
mondom magának, hogy nem! Az az érzés,
a mi ő irántuk volt bennem, különhőzött at-
tól, a mit maga iránt érzek.

Maga nem hasonlítható azokhoz! Drá-
gám, én szeretem magát! Higgyen nekem,
bizzék bennem!

Igérje meg, hogy nem küld vissza egye-
dül a tengeren? tévé utánna; és két kezét
a leány vállaira téve sovár tekintettel nézett
annak az arcára; azt gondolta, hogy a hold
világában nagyon kedves és szép volt az.

Beryl habozott. A hízogó szavak, a
szerető meleg hangú beszéd, kedves és ujdón-
ság volt előtte és kísé bódító.

Szerette volna minden szavát elhinni,
szerette volna az általa kívánt választ meg
adni, és még sem tudta azt tenni. Szemei
ékes szőlők lettek, a mint az ifjura nézett.
Mily szép é é r s volt mily férfiasnak látszott,
gondolá, kinek védelme alatt bár melyik leány
biztonságban érezhetné magát, és holdoságát
bár melyik leány bátran bizhatná reá!

Alkadjunk meg mondá végre. Ha
kívánja, fél évre jegyesse lesznek; folytono-
san irunk egymásnak minden héten, ha ma-
gának tetszik; és a fél év elteltével, ha úgy
találjuk, hogy ezt a házasságot még mindig
kívánatosnak tartjuk, én kimegyek magához
Beryl, édes Beryl, megígéri ezt? kiáltá
Norman élénken.

Mert lássa, nem hiszem lehetségesnek,
hogy akkor érte jöhessenek.

Most is csak úgy jöhettek el, mert
Evans Tam szíves volt elfoglalni a he-
lyemet.

Igen, ígérem.

Most, hogy a vasuti miniszterium szer-
vezése ujjban napirendre került, ennek oka
az, hogy két aspirációt lehessen kielégíteni,
még pedig lehetőleg gyorsan.

Hire jár annak is, hogy a jövő évi
költségvetésben már keresztaul van vive a
kereskedelmi miniszterium kettéosztása. —
Nekünk e projektum ellen sok kifogá-
sunk van.

Első sorban, az, hogy mégis csak fur-
csa, hogy nálunk akkor gondolkodnak reformokra,
ha azok szükségessége személyi okokból, pél-
dál jó szolgálatok megjutalmazása, el nem
némiható abiczió kielégítése okából me-
rül fel, szóval, ha koncot kell adni va-
lakinek.

A másik kifogásunk az, hogy nem va-
gyunk mi olyan gazdag ország, hogy mind-
untalan új miniszteriumokat kreálhassunk.
Földmivelő állam lévén, az ipar és kereske-
delmi, mint másodfontosságú ügyek tárczája-
ban szépen megférnek a közlekedési ügyek
is s ezek részére új tárcza kreálásától annyí-
val inkább félünk, mivel, ha a kereskedelmi
miniszternek kevesebb lesz a dolga, annál
inkább utána veti magát a merkantil-érdekek
szolgáltatásának, mert hiszen ő is vágyodik
egy kis elismerésre.

Ha mindazon által a vasutügyeknek ke-
reskedelmi tárczától elválasztása elhatáro-
zatnék, akkor azt kívánjuk, hogy ne vasuti
hanem közlekedési miniszterium állíttassék
fel, mint volt annak előtte s ennek a hatás-
körébe utaltassanak az összes közleke-
dési, valamint a posta- és táviró ügyek is.

Emke.

10 + Baghy Imre hagyatéka, Szolnok	300. —
11 + Bán István emlékére, Kőhalom	1.000. —
12 + Békassy Sándor hagyatéka, Nagyvárad	140. —
13 + Borbély Karolina hagyatéka, Kolozsvár	2.500. —
14 + Baros József emlékére Bo- ros Józsefné, szül. Intze Fanni, Bálványos-Váralja	100. —
15 + Cserna Vincez (udvari) ha- gyatéka, B-Gyula	100. —
16 + Körösi Csoma Sándor em- lékére Duka Tivadar, Lon- don	100. —
17 + Dobos Kálmán hagyatéka, Sz. Németi	1.000. —
18 + Domján Pál hagyatéka, Balassa-Gyarmat	300. —
19 + Fábán Lajos hagyatéka, Nagyvárad	1.000. —
20 + Földi János dr. hagyatéka, Budapest	100. —
21 + Gárdos Jánosné öz. hagyatéka Budapest	1.427.77
22 + Györffy Ilona emlékére Végh Bertalané Berencsán Eliz, Kolozsvár	100. —
23 + Horváth-Tholdy János gr. emlékére édesatyja Horváth- Tholdy Lajos gr.	100. —
24 + Horváth-Tholdy Kozma	

Azt hiszem, hogy Durbanban találko-
zatunk, oda eliben jöhét.

Természetesen ott találkozunk és egy ba-
rátom házához viszem és rögtön megeskü-
szünk, válaszolá Norman.

Ha ugyan a közbe eső idő alatt nem
változtatta meg a gondolkozását; és nem
látott olyan leányt, a kit nálamnál jobban
megszeretett.

Oh, attól nem félek! Én soha sem fo-
gok megváltozni, válaszolá Norman önbiza-
lommal. És Beryl ismét szomoruan nézett reá.

— Én — én is azt reményelem, —
mert — mert lássa, édes, engem nagyvó bol-
doggá tett az a tudat, hogy maga szeretem-
gem! — Oh, olyan boldoggá! Valóban, alig
tudom elhinni, hogy igaz. Soha sem gondol-
tam, hogy az élet ilyen boldogságot tart fenn
számomra! Molly oly gyakran mondta, hogy
vén leánynak szüllettem, hogy magam is el-
kezdtem hinni, és azt mondtam magamnak,
hogy nincs semmi olyan tulajdonság bennem,
a mit a férfi szeressen és ki kell békülni a
sorsommal, mely magányos életre kárhoztat.
Ma delután is azt gondoltam, és ime mostan.

— És most édesem?

— Most minden megváltozott, mondá
Beryl, édes izgatott hangon; soha sem fogom
magamat ismét egyedül és szomoruan érez-
ni, míg tudom, hogy maga szeret.

Norman a karjaiba szorította, és meg-
csókolta a remegő ajkait.

És az örökre fog tartani, életem utolsó
pillanatáig! kiáltá az ifju.

Beryl a boldogságtól és a hűvös esteli
levegőtől égő arcocczal, és barna szemöldökei
alatt fényesen sugárzó szemekkel ment visz-
sa a szalonban.

(Folytatása következik.)

gr. édesatyja Horváth-Tholdy Lajos gr.	100.—
25 + Ince Lajos emlékére Vécsey Róbertné-Ince Laura, Maros-Vásárhely	100.—
26 + Ince Lajosné-Gödrö Julia emlékére Vécsey Róbertné-Ince Laura	100.—
27 + Klein Frigyes emlékére Bartha Miklós és neje, Kolozvár	100.—
28 + Kopácsy József hagyatéka, Veszprém	1.000.—
29 + Kovács Antal hagyatéka, Sz. Udverhely	100.—
30 + Kovács László hagyatéka, Budapest	100.—
31 + Kovács Sándor emlékére Kovács Sándor dr. Budapest	100.—
32 + Krausz Lajos M. hagyatéka, Budapest	200.—
33 + Kristófi János id. emlékére ifj. Kristófi János, Arad	100.—
34 + Liphay Antal br. emlékére fia Liphay Frigyes br. Lovrin	100.—
35 + Luby Zsigmond emlékére családja, Nagy-Ár	500.—
36 + Matza János hagyatéka, Nagy-Szeben	500.—
37 + Mendel József hagyatéka, Gy.-Fehérvár	100.—
38 + Miksa György jogtudor emlékére édesanyja néhai öz. Mangusius Frigyesné, Nagy-Enyéd	6.000.—
39 + Móza Ferenc emlékére fia Móza Attilia, Aranykut	200.—
40 + Mucsy József és gyermekei hagyatéka, Kolozsvár	3.557.50
41 + Müller Adolf hagyatéka, Szolnok	114.90
42 + Nagy András hagyatéka, Kassa	100.—
43 + Nagy János emlékére, H.-M.-Vásárhely	100.—
44 + Nagy János és Béla hagyatéka, Rima-Szombat	100.—
45 + Nagy István hagyatéka, Brassó	1.200.—
46 + Nagy-Mester Erzsébet hagyatéka, Kassa	100.—
47 + Nagy Pál hagyatéka, H.-M.-Vásárhely	100.—
48 + Nemes Béla emlékére atyja Nemes Kálmán, Debreczen	1.000.—
49 + Nemes János nyug. bányatanácsos, Kolozsvár	2.000.—
50 + Peille István emlékére neje	7.000.—
51 + Rafaj Károly hagyatéka, Új-Székel	4.000.—
52 + Rutka János hagyatéka, Kolozsvár	200.—
53 + Sándor Dénesné, öz. Keresztész Erzsébet emlékére, Kolozsvár	181.—
54 + Schrödl János id. emlékére, Kolozsvár	100.—
55 + Schrödl János ifj. emlékére Kolozsvár	100.—
56 + Schrödl József emlékére, Kolozsvár	200.—
(Mindhárom alapítványt tette öz. Schrödl Jánosné.)	
57 + Schrödl Józsefné Kónya Zsuzsa emlékére férje néhai Schrödl József, Kolozsvár	100.—
58 + Sipos Zsuzsanna emlékére, Kolozsvár	100.—
59 + Soltész-Nagy János hagyatéka, Alamor	1.894.—
60 + Splényi Antal báró hagyatéka, Budapest	1.000.—
61 + Somsich József gróf hagyatéka Budapest	100.—
62 + Sörös Imre hagyatéka, Szt.-Benedek	100.—
63 + Stéier Klára hagyatéka, Budapest	1.200.—
64 + Sváb Jakab hagyatéka Budapest	100.—
65 + Szabó Ádám hagyatéka, Kolozsvár	100.—
66 + Szijgyártó Sámuel hagyatéka, Losoncz	100.—
67 + Sztényi Albert emlékére, fia Sztényi József Bpest	100.—
68 + Tappenburg Aranka Stefánia emlékére édesanyja, Kolozsvár	1.000.—
69 + Tappenburg Károlyné, öz. Brencsán Eliz hagyatéka, Kolozsvár	4.000.—
70 + Than Sándor hagyatéka, Budapest	200.—
71 + Tóth Sándor hagyatéka, Kun-Szt.-Márton	100.—
72 + Valtek Mátyás hagyatéka, Székes-Béhevár	200.—
73 + Vágási Ferenc hagyatéka, Abauj-Szántó	2.000.—
74 + Várady Károly hagyatéka, Budapest	200.—
75 + Végh János hagyatéka, N.-Várad	204.66
76 + Veress Eerenz emlékére, Középfalva	585.—
77 + Wahrmann Mór hagyatéka, Budapest	1.000.—
78 + Züllich Istvánné emlékére férje Züllich I., Kolozsvár	500.—
79 + Züllich Rezső emlékére fiére Züllich István, Kairó	1.000.—
Összesen	484.487.16

Ertesítés

a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézetbe való felvételtől.

A gazdasági tanintézet 1896/7-dik tanévére a beíratások október hó 1—8. napjai alatt tartanak.

Rendes hallgatókúlvételtnek azok, a kik legalább 6 gimnáziumi, vagy reálosztályt, vagy kereskedelmi akadémiát (felsőbb kereskedelmi iskolát az algári iskola 6 osztályát általános „jó” osztályzattal végeztek.

Vendég hallgatókúlvételtnek egyes tantárgyak hallgatására felvételtnek más főiskolák hallgatói vagy nagykorú férfiak.

Felvételi kellekek a rendes hallgatóknál:

1. Az iskolai előképzettség kimutatása a bizonyítványon.
2. Szülői vagy gyámi beleegyezés, hogy a fölveendő az ö engedelmükkel jelentkezik és itt tanulási ideje alatt a szükségesekkel ellátják.
3. Himlő ellen való beoltási bizonyítvány.
4. Orvosi bizonyítvány ép egészséges testalkatról.
5. A díjak befizetése és pedig: félévi tandíj 10 frt, biztosíték 5 frt, olvasóterem 2 frt, segélyegyet 1 frt, kerti kézi eszközökre (az első évben) 4 frt.

Október hó 20—30-ig való belépésre különös okok esetén csak az előjáró földmívelésügyi miniszter adhat engedélyt külön folyamodásra. November 1-én tul nincs felvétel.

A kik érettségit tettek és valamely jól kezelt nagyobb birtokban egy évi gyakorlaton voltak, az első év alól józólmentésért folyamodhatnak a földm. miniszterhez.

Ezen és minden más felvételtre vonatkozó kérvényt a tanév megkezdése előtt kell az igazgatósághoz beadni.

Az intézeti konviktusban levő állami alapítványi és a fizető helyek már be vannak töltve s a jelentkezőknek számláról és élelméről maguknak kell gondoskodniok.

Kolozsvár, 1896. augusztus hó 22-én.
A m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága.

Vörös Sándor,
kir. tanácsos, igazgató.

MINDENFELE.

Kolozsvár, szeptember 3.

Szeptember 1-vel új előfizetést nyitottunk az „Ellenzék”-re.

Előfizethetni lehet bármely naptól kezdve.

A hátralékos előfizetőinket kérjük az előfizetési díjjak **mielőltbb beküldésére.**

— A kolozsvári közúti vasut által okozott szerencsétlenség ügyében tegnap helyi szemle volt a belmagyar-utczában. A vasut maga rendezte a szemlét, melynél jelen voltak ifj. Böhm Mihály államvasuti hivatalnok, Péterffy Zsigmond a közúti vasut igazg. tagja, dr. Weisz Miksa ügyvéd, Reményi igazgató. Egy 6000 kgramm súlyú vasuti teherkocsit állítottak a csonka vágányra. A kocsi kerekai alól a gerendát kitolták, mire a kocsi a saját súlyánál fogva elindult a lejtős pályán s midőn a sinek keresztezéséhez ért, a kocsi sulya a váltót megcsúszta s áthaladt a rendes vágányra, hol azonban az emberek megfékeztek. Biztonság okáért egy mozdony is állítottott a belmagyar-utczai vágányra. Nyilvánvalóvá lett tehát, hogy a kocsi kerekai alól kitolták a fékfát s így indult el a csonka vágányról és tért át a rendes vágányra a kocsi, mely autót a lejtős uton lefele mind nagyobb lendületet vett. A nagy katasztrófában szerencsének mondható, hogy több ember életét áldoztatni nem esett. A vasuti közegyet mindenestre sulyos felelősség terheli, mert csak egy fenyőhasáb kerék alá tétellel fékezett s elmulasztotta a kocsi oly módon való kikötését, hogy azt a közönség köréből senki el ne indithassa.

— **Gyűlést** tartott ma d. a. a honvédelmi bizottság. A gyűlésen, mely Deaky Albert lakásán folyt le, jelen voltak: Szabó Sámuel honvéd egyet. elnök, Nagy Lajos, Bíró József alelnökök, Nagy Pál szántanácsos jegyző, Szucsák Imre, Deaky Albert, a tört. muzeum elnöke, Kuszó István a muzeum öre, Szabó Samu tanár előadja azokat a lépéseket, a melyeket a honvédelmi ügyben Kolozsvár, városánál a honvédegyet tett. A bizottság helyesli a honvédelmi felirátának a szövegét s a bizottság addig is, míg a nagy idők hóseinek méltó emlék oszlopát emel a későbbi kor kegyele, a csatatéren elesett kolozsvári hőskök emléke fentartása okáért neveik feljegyezendők. A bizottság azt is elhatározta, hogy a honvéd emlék felszenteléséhez a meghívókat a napokban kiadja. Kimondotta azt is, hogy a meghívó a díszlőkök nevein kívül a honvédegyet egész választmánya az orsz. történelmi muzeum tisztikárának névsora kitévésére. A bizottság megállapította a teendőket egyébb részleteiben is s kimondotta, hogy a muzeumi gyűlés, valamint a felszentelés után egy füzet ad ki a muzeum egylet, a melybe a honvédelmekre, a vértanúk életére, kivégzésére vonatkozó adatok egyben foglaltassanak.

— **A bicikli.** Általában véve nem ürvend ez a jármű sem valami nagy népszerűségnek már csak azért sem, mert a járó-kelő közönség akárhányszor az összeültözés kellemetlenségeinek van kitéve. A szekérnek van utja, a gőzkocsinak is van, de a biciklinek nincs utja s így kényes-kedve szerint hol gyalogutat, hol szekérutat választ gurulása szinterétől. Mindkét terület veszélyes. A szekér uton néha sürű kocsi közlekedés idején is szánalmas egygyűdséggel rohan a biciklista nyaktörő vállalatra. A gyalogjárón pedig vagy emberbe botlik, vagy kellemetlenül érdes sípjával rémitgeti a csendesen sétáló embereket és kényszeríti a gyalogutról való letérésre. Hát ahhoz semmi köze sem lehet senkinek, ha valaki ügyetlenül vesztébe rohan, de a közönség köréből vett panasz folytán arra kérjük a hatóságot, hogy a gyalogjárókon futó kerékpárosokat szorítsa le onnan, hogy ne alkalmatlankodjanak a sétáló közönségnek.

— **Dadogó és hebegő gyermekek oktatása.** A vallás és közoktatásügyi miniszter rendeletéből a f. év nyarán Budapestén a vakok országos intézetében tanfolyam volt a dadogó és hebegő gyermekek oktatására való képesítés céljából. E tanfolyamon városunkból ketten vettek részt s nyertek képesítést, névszerint: Gácsér József, siketnéma-intézeti és Hollitzer Nándor, róm. kath. lyceumi tanító. Utóbbi az ily hibákba szenvedő gyermekeknek készséggel ad magánoktatást. Lakása kiltúrdota utca 13 sz. alatt van. (Lyceum nyomda ádvárán.)

— **Kátyu.** Hogy mekkora előre-látással és milyen gondnal csinálják újra nálunk a csatornázás által feltart utczákat, arra fényes példák állanak a közönség rendelkezésére. Minden utca csupa hegy-völgy. Igazi háphupás agyrazó és kocsi pusztító terület. Legérdekesebb különben az a gödör, — mely a Belmagyar-utca azon pontján van, hol a Szapann-utczával találkozik. Egy szekér- és nyaktörő kátyu ez, mely a csatornázási vállalat gondosságát és a hatósági ellenőrzés szigorúságát érdekesen illusztrálja.

— **Szomorujelentés.** Zárhegyi gr. László Imre és neje szül. magyarnagy-sombori Sombori Irma; Sperker Ferenc és neje báró Schleinitz Mária valamint gyermekei; záárhegyi gróf László Emil kálmánné szül. Sárdi Simén Amália valamint gyermekei: záárhegyi gróf László Berta, Kálmán, Árpád, Miklós, Róza, István és neje szül. tarcsafalvi Pálffy Josephine; továbbá számos közeli és távoli rokon szomorodott szívvél jelentik a szeretett testvér, sógor, unokatestvér és rokon záárhegyi gr. László Aladár f. évi aug. hó 31-én élete 53-ik évében hosszszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Hült tetemei a róm. kath. egyház szertartása szerint fognak beszenteltetni és a sofálvi család sírjában szeptember hó 2-án d. u. 4 órakor örök nyugalomra helyeztetni. A engedelmő Szent mise áldozat f. évi szeptember hó 3-án délelőtti 11 órakor a beszercei róm. kath. plebániában fog az egék urának bemutatni. Sofálva, 1896 aug. 31-én.

— **Honvédelmi felirata.** A ma délelőtti tartott bizottsági gyűlésen a honvédelmi felirátát megállapították. Az emlék homlokán faragott négyező fölibe jön:

HONVÉD VÉRTANUK EMLÉKE.

A HAZÁÉRT
ÉS A NEMZET JOGAIÉRT
1849. OKTÓBER 18-ÁN

A BITÓFÁN VÉRTANU HALÁLT
SZENVEDETT

TAMÁS ANDRÁS ALEZREDES,
Sz. CSIKMÁDEFALVA 1784. X/16,
SÁNDOR LÁSZLÓ I.SZÉKELY EZRED
1-SÓ ZÁSZLÓALJBAN ÖRNAGY,
Sz. CSIK-TAPLÓCZA 1796.

Az obeliszk oldalaira felvésetnek a Kolozsvárt honvédek beállt, s a csatatéren elesett hőskök nevei. E tárgyat Kolozsvár város tanácsával tárgyalásokat is folytat a honvéd-egylet. Az emlék alapzatára felvésetik Bem parancskönyvéből a két vértanu kivégzésére vonatkozó szöveg.

— **A kolozsvári ker. akadémiát** 1885/86-ban végezték önvendékeknek e hó 6-ára tervezett 10 évi találkozója közbejött akadályok miatt elhalasztottokt. 4-ére, a miről azzal a kérelemmel értesítjük pályatársainkat, hogy e napra minden körülmények közt megjelenni sziveskedjenek. A rendező bizottság.

— **A látogatók statisztikája.** Az ezredes kiállítás, a napijegyeket szám-láló gépek tanúsága szerint, május 2-tól jul. 31-ig 1545933 vendég látogatta. 1885 en ugya-nez idő alatt 833.269 volt a látogatók száma. Augusztusban összesen 447.342 látogatója volt a kiállításnak, míg 1885-ben 297.753-at jsgyzett föl a statisztika. Legtöbben voltak augusztus 16-án, a mikor 36.744 napijegyet

számláltak meg a gépek. Ugyanezen a napon 1885-iki augusztusnak is ez volt a leg-látogatottabb napja. Legkevesebben voltak augusztus 1-én, összesen 4554-en 1885-ben 3777-en. Május elsejétől augusztus 31-éig volt a kiállításban 1.993.015 napijegyes, 1885-ben 1.031.022.

— **Felhívás 15 éves találkozóra.** Azon kedves tanulóársaimat, kikkel a kolozsvári állami tanítóképzőben az 1880—81 ik tan-évben együtt végeztünk és tankepesítőztünk, van szerencsém tisztelettel felkérni, hogy az 1881-ik év június hava 30 án kötézt „egye-zség” alapján 1896. év október 9 én, mint a tanítóképző intézet 25 éves jubileuma nap-ján, tizenöt éves találkánkra mindnyájan jelen-jünk meg. Találkozó hely: Kolozsvár, ta-nítóképző-intézet. Október 9-én d. e. 9 óra-kor. Kérem egyuttal kedves kártsáimat, hogy lakhelyüket velem mielőbb tudatni szí-veskedjenek. Kolozsvárt, 1896. szeptember 1-én. Elek Gyula, közs. isk. igazgató. (Pap-utca 11-k közszégi iskola).

— **Az aldunai király napok.** A Vaskapu megnyitás ünnepségéből még csak azt sem tudta a közönség, hogy a külföldi uralkodók közül kik nézik majd végig az aldunai fényes napokat? Beszélték, hogy ott lesz a német császár, olasz király és más méltóságok. Az érdeklődést azonban e tekin-tetben nagyon lecsillítja egy felhívalatos je-lentés, a mely szerint a vaskapui ünnepsége-ken csak Szerbia és Oláhország királyai vesz-nek részt az idegen uralkodók közül. Az ün-nepségek rendezésében a kereskedelemügyi és a földmívelésügyi miniszter osztozkodnak: az előbbi, mint szabályozási munkálatok végre-hajtásával megbízott miniszter, az utóbbi, mint ama miniszterium vezetője, a mely a Hercules-fördőt kezeli, a hol szeptember 27-ikén esti hat órakor legfelsőbb udvari ebéd lesz.

— **A magyar orvosok és termé-szet vizsgálók vándorgyűlésének** állandó köz-ponti választmánya dr. Chyzer elnökle alatt tegnap tartott ülésén örömmel vette tudomásul dr. Lakits titkár jelentését, hogy a szeptember 12-én a kiállítási ünnepek csar-nokában megtartandó XXVIII. vándorgyűlés előkészületei be vannak fejezve. Bár ez idén a vándorgyűlés csak egy ünnepi ülésre szor-ítkozik, igen sokan jelentették be részvét-lüket. Így Szalkay pénztárnok jelentése se-rint eddig már 150-en iratkoztak be, köztül számos hölgy. A kiállítás igazgatósága in-tézkedett, hogy a kedvezményes jegyek, me-lyek szeptember 10 től 15-ig érvényesek, minden akadály és feltartóztatás nélkül hasz-nálhatók legyenek. A választmányi üles ha-tározata folytán az idei XXVIII. vándorgyű-lésen az állandó központi választmány tes-tületileg vesz részt.

— **A kaposvári apátplebánus** Uj-váry Ferencz tiszteletére nagy díszebéd volt tegnap 25 éves áldozásága alkalmából. A banketten részt vett az egész vármegye in-telligenciája. Nagy feltűnést keltett Ujváry felelete, melyet dr. Herczog főbíró felköszö-nőjére mondott. Hangsúlyozta, hogy a mai válságos időkben, midőn a magyart, a nem-zetiségek mindenünne fenyegetik, csakis az összetartás, a felebaráti szeretet, a türelmes-ség, és a fennálló törvényekhez való rendt-letlen ragaszkodás tartja fenn, és biztosít neki domináns állást; ő, részéről, elítéli azt a mozgalmat, mely céljául tűzte ki a fele-kezeti villongás felélesztését, a fennálló tör-vények ellen való izgatást, és a nemzetisé-gekkel való paktálást; ő soha sem engedné, hogy az ő esperes kerületében az egyet-értést, az ő tudtával idegen agitátorok meg-zavarják. A beszéd mindentől nagy feltű-nést keltett, a mennyiben ezt nyílt hadüze-netnek vették a néppárttal szemben.

— **Nagy-Kanizsa Budapestén.** Vécsey Zsigmond nagykanizsai polgármester, Nagy-Kanizsán és vidéken mozgalmat indi-tett meg a célból, hogy az ottani iparosok és földmivesek szeptember 26-án külön vo-nattal utazzanak fel a kiállítás megtekinté-sére. A tömeges felrándulás rendezése és szer-vezése ügyében egy nagy bizottság buzgól-kodik. A főlránduló csoportot — bir sze-rint — dr. gróf Jankovich László főispán fogja vezetni.

— **Tizenegy éves gyilkos.** Ka-pos Füreden kőművesek mellett dolgozott Ta-kács Mihály nevű 11 éves fiú, ki reggelizés alatt egy másik 13 éves társával vitázní majd meg birkózni kezdett. A jelen voltak a fiúk dulakodását kedvtelten nézték; csak akkor rémültek meg, mikor a 13 éves fiú, kit Takács Mihály birkózás közben szíven szurt, holtan rogyott össze. A gyilkos fiút, ki tette miatt semmi megilletődést nem mu-tatott, a csendőrök elfogták s a kaposvári törvényszék vizsgálóbírája elé vezették. A gyerek vallatás közben egyre azt állította, hogy társa birkózás közben egy dől bele a piszkába, később azonban beismerie, hogy dühében szurta a kést társa szívébe. Mint-hogy a gyilkos még csak 11 éves, tehát nem büntethető, a bűnvádi eljárást megszüntet-ték ellene.

— **Medve.** Papolczról írják: Két pa-polczi román, Bucuz Pável és Szórlu Mik-lós, tudomást véve a felől, hogy az erdőn

medve garázdálkodik, augusztus 29-én délu-tán töltött fegyverekkel kimentek az erdőre és a Bornásaly nevű erdőreszen egy tehén hullájához közel állást készítettek maguknak ajálre s ott lesbe állottak. Fáraadásuk nem maradt siker nélkül, mert éjjel után egy nagy nőstény maczkó két kis fiával közölget a tehénhulla felé. A kis fiúk egyelőre nem mertek közel menni, de az atyjok bátorítandó-óket a hullára fektűt s azony meghengerőd-zött miáltal fiait is oda bátorította De alig értek oda a kis fiak, a Bucuz Pável fegy-verre eldördűl és a nagy medve fultón ta-lálá elbődűlte magát s halva terült le. A kis fiúk pedig szétszaladtak. 30 án a meglőtt medvét felbokrétázva a falu közt végig hor-dozták. S noha nem ritka eset községektben meglőtt medvét látni, mégis nagy számú kísérfője és bámulója akadt. Augusztus 31-ére egész község ki van parancsolva az erdőre, hol hajtást rendeznek azon célból, hogy a két kis árva magzatot vagy élve, vagy halva kézrekerítsék.

Bánffy Dezső a Figaró-ban.

A Figaró legutóbbi száma érdekes beszél-gést közöl, a mely egy leveléző és Bánffy Dezső báró miniszterelnök közt folyt vol-na le. Bánffy mindjárt a beszélgetés elején megjegyezte, hogy ő nem mondhat semmit, mert a külpolitika csak Goluchovszki grófra tartozik. Mindjárt ezután a következőket mondta volna Bánffy az illető levelező szerint, aki cikkeit alá a „Fides” nevet szokta írni: Kréta miatt, legalább most, nem lesz háború. Minden hatalom, még Oroszország is, a békét akarja. Ferencz József király látogatása Károly oláh királynál udvariassági tény: Ro-mánia eddig nem lépett be a hármasszóvet-ségbe, de ez irányban igen jelentékeny lépé-s történt volna. Mikor a levelező Magyarorszá-gnak Orosz és Törökországhoz való viszonyá-ról kérdézősködött, Bánffy azt válaszolta volna, hogy a magyar nép épp oly kevéssé tudja elfelejteni 1849-et, mint a francia 1870-et. A hivatalos politika nem ismer ugyan szentimentalizmust, de a népet mégis engedni kell egy gondolkozni, ahogy akar. A magyar nép Törökországnak felszázaddal ezelőt tanusított barátságos magatartásáért most is hálás, míg az Oroszország iránt való hűség nem akar eltűni. „Fides” azzal végzi cikkeit, hogy a beszélgetésből kiérezte, hogy a Magyarországnak a most függő kérdésekben Törökországnak javára érvényesít befolyását. — Hogy mikor mondta ezt Bánffy azt nem írja a „Figaró.” A beszélgetés nyilván még a Rákóczi-kard ideajándékozása előtt történt.

— **A császár képe.** Vilmos császár legujabb vázlata, melynek kidolgozását, mint annak idején jelentettük, — Knakfusz kaszelli festőre bízta, mint most berlini ujságokban olvassuk, a békét a Deutscher Michel képében ábrázolja. A császár rajza, melyet most a birodalmi nyomdában sokszorosítanak, fe-hér alapon, fekete tussal rajzolt kép, — ugy mint a császár korábbi vázlata, a melynek „Európa népei őrizték legzsebbebb javaito-ka” volt a czime. A nagysága is körülbelül ugyanakkora, csak valamivel magasabb és ke-kenyebb. A képen ábrázolt allegóriát így ír-ják le a kik látták: Nyílt oszlopos templom-ban szép női alakok csoportját látni. — Az egyes alakok a tudományt, a kereskedelmet, ipart és a kultúra egyéb ágait ábrázolják. A szépen, finoman megrajzolt alakok rideg el-lentéte a Deutscher Michel izmos alakja, — a mely középkori öltözetben, kivont karddal áll őrt a templom ajtajában. — A háttérben felhőbe burkoltan a háború démonjait látni. Az egész rajz, ugylátszik, párja a tavalyi ké-pnek. Ez is egészen a császártól való. Az al-legorikus alakokon Knakfusz sem változtatott, csak a festészetit kivitel a festő műve.

— **Előkelő vendégek a kiállítá-son.** Dr. Virchow Rezső, a nagybíró tudós, vasárnap Budapestre érkezett. Virchow a rigai embertani kongresszusról jött és a hétfői napot a bosnyák-hercegovinai kiállítá-s tanulmányozásának szentelte, ahol őt Hörmann Konstantin tanácsos és Herman Antal tanár kalauzolták. A kiváló vendég kedden délután utazott vissza Berlinbe. Witte, az orosz pén-zügyminiszter pedig kedden érkezett a fővá-rosha a kiállítás tanulmányozása céljából és a Royal-fogadóba szállt.

— **A czár rendjel-adományal.** Az orosz cár Lobkovitz Rezső herceg hal-tesztparancsnoknak, a ki bécsi látogatása al-kalmából oldala mellé díszszolgálatra volt beosztva, az orosz császári gyémántos Sándor Nevski-rendet adományozta. Ezt a kitünté-tést kapta Goluchowski külügyminiszter is. Gróf Apponyi Lajos magyar udvarnagy pe-dig a fehér-sasrend nagykeresztjét kapta a cártól.

— **Öngyilkos milliomas.** Nagy feltűnést keltett tegnapelőtti Bécsben, hogy Mauthner Ritter von Markhof, a többszörös milliomas agyonlőtte magát. A hatvanhárom éves öreg ember vadászfegyverével a jobb halántékába lőtt. Az öngyilkosság oka sze-

etlen családi viszonyokban rejlik. Mauth-
nya megőrül, testvére az ablakból az
n ugrott, leányuk völgyébe pedig go-
pítt az agyába. Mindez olyan ha-
 volt a milliómora, hogy buskomor-
 esett s ebben az állapotában követte el
 tétét.

Orosz igazságszolgáltatás.

Kisk József dr. ügyvédet és író-t
han az orosz határon családjával együtt
tatták. Czékalsky dr. Petrikovban la-
 tartózkodási helyén nagy tiszteletnek
 Tüdőbaja folyán évente néhány he-
 balicában, Zakopane fürdőhelyen szo-
 lteni. Ez évben is ott töltötte a nyá-
 lésgével és néhány hetes gyermekével.
 hogy épen abban az időben tért vissza
 a, mikor a császár Bécsben tartózko-
 a orosz határon feltartóztatták, s ugy-
 mit nejt is szigorú vizsgálatnak vetet-
 tá. Nem találtak nála egyebet egy ha-
 tartalmu lengyel elbeszéléssel, ennek
 a azonban rendőri fedezet alatt Petri-
 kisérték s éjnek idején a városi cizta-
 szállították. Nejét elválasztották
 emőtől, s a petrikovi börtönbe inter-
 tá.

Mozgó levélgyűjtő szekré-

ál. New-Yorkból táviratozzák, hogy Neil-
 hornok, a főpostaigazgató második aszisz-
 érdekes kísérleteket tesz Washington-
 mozgó levélgyűjtő szekrényekkel. Ezzel
 ádatlan postaforgalmat akarják biztosí-
 tni mennyiben ez a mozgó posta készí-
 tlyaltól éjjelutánig egy huzamban tel-
 me szolgáltat. A kísérletezés eselleges
 z eredménye különösen a kereskedőkre
 áfontossággal. A postaszekrényt utjában
 egy levélhordó kíséri, ki a feladott tár-
 t, leveleket csomagokat azonnal osztá-
 s a már utra készen viszi be a postahá-
 zba.

Carmen Sylva a halottge-

ál. Az oláhok koronás költőjét Car-
 silyát legutóbb a Phoenix szerkesztő-
 s, mely a halottégetés ügyében nagy
 almat indított, felkérte, hogy nyilatko-
 zjon: a halottégetés mellett vagy el-
 lalgal-e állást. A királyné a lapnak a
 tészeket írta: A hullaégetést a közegés-
 zyre hasznosnak ismerem el és így okos
 zerszmind kegyetlen dolognak is tar-
 t. Éppen ugy, mint a léleknek, a testnek
 róm feltámadását s a hamu halot, nem
 me anyag többé. Nem alakul át soha többé
 m keletkezhetik belőle semmi. Ez az én
 mem, de mindenkinek tisztelem nézetét s
 t hogy e más kép gondolkodónak és
 tnek van igazságuk. Carmen Sylva.

Várfogságra ítélte huszár-

át. Nagy szenzációt keltett Kec-
 zen rövid idővel ezelőtt, hogy egy ot-
 kintételes, vagyonos özvegy ur nő
 tem fiát, a ki a 6-ik huszárezrednél mint
 me önkéntes töltötte katonai szolgálati
 t, több rendbeli becsületbe vágó tettei
 t a hadbírószág önkéntesi kedvezményé-
 megvonásával hat évi szigorított vár-
 t és három évi utanszolgálatra ítélte.
 amovich Gyula — így hívják az elítélt
 tönkéntest — ismert alakja volt a kecs-
 teli előkelő társaságnak. Rendkívüli köny-
 tésége folytán az anyjától kapott pénz
 t volt elegendő neki, uri passzióinak kielé-
 tére nagy adósságokat csinált. Anyja
 t tette ezeket az adósságokat egy ideig,
 tálabb, midőn látta, hogy fia nem hagy fel
 tálkönyvölt életmódjával, kerekén meg-
 tálított érte minden fizetést. A mult év ok-
 t haviában vonult be mint negyedéves ön-
 t és a 6-ik huszárezredhez Przemyslba. Itt
 tálátta előbbi könyvölt életmódját. Egy
 tates társa nevére váltót hamisított, de
 tálkijle szépen el lett simitva. Az il-
 t hogy megmentse barátját, beváltotta a
 t váltót. Adamovich, látva, hogy első
 tálkésése minden baj nélkül sikerült, foly-
 t a bűnös manipulációit, a melyekről csak-
 t tudomást szerzett az ezred is, s Ada-
 t a premysli Garnisons-Arrest lakója
 t gyorsan meghozott hadbíróssági ítélet
 t Adamovich a bécsi katonai főbíróny-
 tál állbevezett. Az elítélt huszárönkéntes
 t nagyszámu kecskeméti hitelezői kö-
 t kiknek egyike, egy ottani ékszerész,
 t ezer forint erejéig van érdekelve, kinos
 tálkésést keltett.

A honvéd-zenekar.

Pozsonyból a alábbi mulatságos historiat: Egy
 tnyri pékinasnak, Kubik Pistának nagyon
 tészett az új honvéd-zenekar s az volt
 t-rágya, hogy ő is bajusson abba a
 t me muzsikáló zenekarba. A karmester
 t imponáló nagyság volt előtte, hogy
 t mert egyenesen hozzá fordulni; irt hát
 tálnak Bécsbe egy könyörgő levelet, —
 t ő felsége járjon közbe az érdekében,
 t hát írjon pár ajánló sor a karmester-
 t a furcsa levelet a kabinettiroda leküldte
 t védelmi minisztériumnak. ez pedig a
 tnyri honvédparancsnokságnak. Kubik Pis-
 t megbirták katonák, hogy kutassák
 t érte olyan jól a muzsiká-
 t, hogy fel lehessen venni a honvédzene-
 t. A pék már öltölt-hatolt az aranyos
 tja tiszturak előtt, végre kinyitott, hogy
 telen hangszerhez ért. Megpróbált fű-
 tenni, a szerencsétlen fiu oly kétségbees-
 tlen, minden érzék nélkül függött, hogy
 tnyan még a király protekciójával se le-
 t volna a zenekarba felvenni.

Elmarad a vásár.

A fogarasi szeptember 6—10. terjedő
 országos marha- és kirakodó vásár, a szarvas-
 marhák között kitűnt száj- és körömfájás
 miatt, a további intézkedés **beszüntetett**.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonaárak emelkedése.

A gabonatözsdeken felszökentek az árak,
 a hausse végig szaladt a világ minden bör-
 zéjén. A folytonos esőzés és a hetek óta tar-
 tó rossz időjárás a termésekben nagy kárt
 okozott mindenütt, a termés eredménye soba
 sem felelt meg a várakozásnak és a beállott
 hiány természetes következménye az árak fel-
 lendülése volt.

A mult évben ebben az időszakban az
 ellenőrizhető készlet kilencz millió hektóliter-
 rel több volt mint az idén, és a mult évi 556
 millió hektóliterrel szemben az idén csak 220
 millió hektóliter bznát arattak.

Az a nagy csökkenés, a mit ezek a szá-
 mok feltűntetnek, megrágitotta a gabonát,
 és a kereskedők, malomtulajdonosok, ideje
 korán fedezetet kerestek. Az élénk kereset-
 nek hatalmas árcsökkenés volt a következ-
 ménye és a monarchiában, hol a termés ke-
 vezőbb volt, mint a külföld bármelyik álla-
 mában, a gabonatulajdonosok magasabb ára-
 kat követelnek.

Az áremelkedés leginkább nálunk és
 Németországban jutott érvényre, a nyugat-
 európai piacokon és New-Yorkban az árak
 javulása sokkal csekélyebb mértékű.

A jobb időjárás már okozott ugyan
 némi ellanyhulást, de az csak futólagos fluk-
 tuáció, mert az eladók tartozkodása követ-
 keztében alapos a kilátás arra, hogy a külföld-
 nösen abuza ára tovább fog emel-
 k e d n i.

New-York, London, Páris, Berlin, Bécs
 áremelkedést jeleznek, természetes tehát, hogy
 a mi termelőink, a kiknek az idő nem oko-
 zott annyi kárt, mint a külföldnek, követel-
 seiket nem fogják csökkenteni, hanem foly-
 tonosan fokozni.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósítai,
 és sürgöny-levelei.)

Országgyűlés.

Budapest, szept. 3.

A képviselőház a nyári szünet után
 ma tartotta első ülését.

A folyósókon a gyűlés előtt a kép-
 viselők üdvözölték egymást.

Mindenfelé csak azt beszélték és
 traktálták, hogy a Házat még az **ősz-
 szel feloszlatják**.

A folyósókon ma szokatlanul igen
 sok főispán volt, mire Meszlényi ezt
 jegyezte meg:

„Időváltozás léleszen, mert sok fő-
 ispán van a folyósón.”

Szilágyi elnökölt. Bemutatta Nagy
 István egyhavi szabadságot kérő levelét.

Barabás Béla azt jegyezte meg
 igen elmésen: csak kifussa. Nagy de-
 rultság.

Ezután Lukács László pénzügy-
 miniszter tartotta meg expozéját.

441 millió 275 ezer forint rendes
 kiadásával szemben 465 millió 192
 ezer 881 forint rendes bevétel áll.

Vagyis a „rendes kezelésnél” 24
 millió felesleg van.

Az átmeneti kiadásoknál 33 mil-
 lió 963 ezer 489 frt kiadással 10 mil-
 lió 134 ezer 424 forint bevétel áll
 szemben.

Vagyis 23 millió 829.065 forint
 hiány mutatkozik.

Együttvéve: 475 millió 326.305
 frt. Kiadással 475 millió 238.670 frt
 bevétel áll szemben, a mi 66.410 frt-
 tal nagyobb a mult évi feleslegnél.

A kvótára nézve kijelenti, hogy
 az osztrákok oly követeléseket támasz-
 tottak, melyeket nem lehet teljesí-
 teni.

A kormány semmiféle kötelező
 ígéretet nem tett. (Helyeslés.)

A bankkérdésbe azonban teljes
 megállapodás van.

Ezután Chorin Ferenc terjesz-
 tette be a bűnvádi eljárásról szóló tör-
 vényjavaslatot.

Szederkényi sürgős interpellációt
 terjesztett be pártja nevében a Ház
 feloszlatására vonatkozólag.

Bánffy nem felelt az interpellációra.

Ugron Gábor szólalt fel ezután, s
 beszédével egészen felvillanyozta a Házat

Szemfényvesztésnek mondja a pénz-
 ügyminiszter előadását (Zajos helyeslés.)

Helyteleníti, hogy a kormány nem
 foglal állást a kvóta-ügyben.

Már most felelőssé teszi a kor-
 mányt az esetleges felemelésért. Szi-
 lágyi elnök erre vitába elegyedik Ugron-
 nal arra nézve, hogy van-e Ugron-
 nak joga most a tárgyhöz szólni.

Polónyi közbeszól, elnök rendre-
 utasítja.

Ezután az ülés véget ért.

Pártértekezletek.

Budapest, szept. 3.

A nemzeti párt tegnap este igen né-
 pes értekezletet tartott Horánszky Nándor
 elnöke alatt. A párt elhatározta, hogy a
 bűnvádi eljárásról szóló törvényjavaslatot csak
 ugy fogadják el, ha az ügyesség nyomozó
 hatásköréről szóló részt kihagyják.

Ezután a párt a nagy lelkesedés közöt
 Apponyihoz ragaszkodást s bizalmat fejezett ki.

Budapest, szept. 3.

A függetlenségi és 48-as párt Szeder-
 kényi Nándor elnöke alatt tartott ülést.

Szederkényi üdvözölte a megjelent kép-
 viselőket. Nagy elismeréssel emlékezett meg
 Ugron Gábor fáradhatatlan működéséről. Ezut-
 tán a párt megbizta Szederkényit, hogy a
 Ház legközelebbi ülésén sürgős interpellációt
 terjesszen be az iránt:

Vajon igaz-e a hír, hogy a kormány a
 Házat még **ez évben felakarja oszlatni**?

A bűnvádi eljárásról szóló törvényjavas-
 latra nézve Polónyi azt adta elő, hogy neki
 az igazságügyminiszter megígérte, hogy az
 ügyesség nyomozási hatáskörére nézve kész
 elfogadni egy olyan indítványt, mely ezt
 a szakaszt a bizottsághoz visszatartani ki-
 vánja.

E miatt megvárják a miniszter állás-
 pontját.

Budapest, szept. 2.

A Kossuth-párt tegnap szintén tartott
 értekezletet.

Kossuthot igen sokan üdvözölték.

A bűnvádi eljárásról szóló törvényjavas-
 latot Hévízi Dániel ismertette.

Az ügyesség nyomozó hatásköre ellen igen
 sokan szólaltak fel s a javaslatot nem fogad-
 ták el.

A király a hadgyakorlaton.

London, szept. 3.

A királyról az a hír terjedt el, hogy
 komolyan megbetegedett. Később ez alapa-
 lannak bizonyult, mert a gyakorlatokon
 részt vett.

A császár kegye.

Bécs, szept. 2.

Az orosz császár számos udvari tisztvisé-
 lőnek kitüntetések adományozott, ezek közt
 Wetschl udvari tanácsosnak az I. oszt. Sza-
 niszló rendet, Löbenstein szertartásmestert
 hivatali igazgatónak a gyémántokba foglalt
 Anna rendet, Horzeozky kormánytanácsosnak
 a II. oszt. Anna rendet, Richter udvari kar-
 mesternek a II. oszt. Szaniszló rendet, Wlas-
 sak kormánytanácsosnak a II. oszt. Anna
 rendet és Jahu operaigazgatónak a II. oszt.
 Szaniszló rendet.

Izgatás Portorikóban.

Madrid, szept. 2.

Kanovász miniszterelnök egy hírlapíró
 előtt oda nyilatkozott, hogy a Portorikóból
 jelentett izgatás csekély. Ha azonban szűksé-
 ges lesz, csapatokat fog odaküldeni és min-
 den rendezvényt erőlyesen el fog nyomni.

Dr. Peregriny körútja.

Temesvár, szept. 2.

Dr. Peregriny János a történelmi kép-
 tár titkára Pírker és Ipolyi-féle gyűjtemé-
 nyekből és a nemzeti muzeumból származó
 műtárgyak eredeti állagának, s a képek je-
 lenlegi elhelyezésének megállapítása végett
 körutat tesz az országban. Ma a délmagyar-
 országi muzeumot látogatta meg, mely a kor-
 mánytól a történelmi képtárból 14 képet
 kapott. 1885 ben dr. Peregriny a képeket
 kivétel nélkül megtartotta és leírásukat jegy-
 zőkönyvbe vette.

Hadihajók a Bosporusban.

Budapest, szept. 2.

A berlini „Vossische Zeitung” kon-
 stantinápolyi értesülése szerint a ha-
 talmak engedélyt kértek a portától egy
 német, egy osztrák-magyar, egy orosz
 és két angol hajó bevonulására, még
 pedig a legerősebb fajtájú hajók szá-
 mára. A Boszporuson kívül 5 orosz
 hajó fog állomásozni.

Tőzsde tudósítás.

Berlin, szept. 2.

Iparértékekbeni realisatiók élénk
 üzlet mellett gyengülésre vezetett el-

lenben Bankértékek a Bécsi tőzsde szí-
 lárd irányzata folytán és a hitelrész-
 vény emelkedésére magasabbak.

Osztrák vasutak bécsijelentésekre
 és ama hírre, hogy ujra megkezdik a
 tárgyalásokat az északnyugati vasut ál-
 lamosítása tárgyában, tetemesen emel-
 kedtek. Olasz értékek magasabbak. —
 Magán kamatláb 2 $\frac{1}{2}$ %.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARI MINÁLY.

NYILTTÉR. *)

Dr. Bartha és az ő penészes tudománya.

A Kolozsvár tegnapi, 199. számában a
 közönség köréből „Válasz Rucska Lajos ur-
 nak” czímen felelet jelent meg dr. Bartha
 János főorvostól.

A főorvos semmit mondó feleletében
 piszkolni és kisebbiteni kívánja a kolozsvári
 orvosi kar két kiváló tekintélyét dr. Gener-
 sich Gusztáv egyetemi m. tanárt és dr. Hőncz
 Kálmán köztisztviselőben álló kitűnő orvost,
 azért, hogy az értékére leszállított saját **pe-
 nészes tudományának** érvényt szerezzen.

Azt írja ebben a főmédvényében a
 főorvos:

„Nem kétem, hogy az engem felülbi-
 rált két fiatal ur, mint fog, illetve gyermek
 orvos, hivatása magaslatán áll, de azt két-
 ségbe vonja a **tudomány** (már t. i. a főorvos
 penészes tudománya), hogy a fiatal urak a
 fal tapogatásával és nézegetésével a szakértő
 tudományos vizsgálatával egyenértékű mun-
 kát végezhetnek volna.”

Hát ezek az orvos urak nem 60 év
 alatt szerzektek meg orvosi diplomájukat, mint
 ön főorvos ur, ki mire végzett, elérte más-
 dik gyermek korát, és most, mint a gyermek
 a kést, nem tudja miképen kell felhasználni
 a kezébe adott tudományt s a helyett, hogy
 mint a nyílt eszű műtő, a beteg testrészeket
 vágná ki, neki ront a polgároknak s ezeket
 örületesen kaszabolja. Neki ront az orvosok-
 nak s ezeket is összeapritani igyekszik. Még
 jó hogy a mérnököket, építészeket számba
 sem veszi, a kik pedig szintén veendőek olyan
 szakértő számba, mint a főorvos.

A főorvos tompa észszel hivatkozik a
 helybeli tudomány egyetem közegészségtani
 intézet tudományos vizsgálatára.

Kéri hogy tegyem a közönség tájéko-
 ztatására ezt is közzé. Hát ime szívesen meg-
 teszem, megtettem eddig is, mert mint a
 főorvos is beismeri, ugy is megmutattam
 minden ismerősek.

Az egyetemi közegészségtani intézet
 Bartha János által hivatkozott nyilatkozata
 a következőket írja:

„... **Dohos, vagy penészes szag**
 belépéskor **nem** volt érezhető. A falak
 külső megtekintésénél **nedvesség nyo-
 mait nem mutatják**. Csak a piac felé
 tekintő déli falnak legalsó részében és
 a **menyezetnek** délnyugati szögletében
 láthatók átnedvesedéstől származó sötét-
 szürke foltok, melyek körül az előbbi
 helyen levő folt kb. 4 m. h. $\frac{1}{2}$ m. sz.
 szalag alakjában fut a padlózat felett,
 a menyezeten egyenetlen kiterjedéssel
 kb. 12 négyyszög m. területét fog be.”

Ismereti azután a vélemény a vakolat-
 nedvesség próbákat, melyek lényegesen el-
 térnek a főorvos penészes tudományával vég-
 zett megállapításától. A vizsgálatok alapján
 dr. Kenyeres Balázs e. ny. r. tanár a követ-
 kezőket mondja:

„Vélemény.

A vizsgált helyiségnek oldalfalai **olyan**
 száraz állapotban vannak, hogy ez idő sze-
 rint a **közegészségtan követelményeinek tel-
 jesen megfelelnek**; a menyezetnek délnyugati
 szögletében azonban egy kb. 2 négyyszög m.
 darab 8.1 %-os víztartalommal oly nagy
 mértékben nedves, hogy dacára a **tökélete-
 sen száraz oldai falaknak**; képes az egész
 helyiség levegőjét nedvesen tartani.”

Kenyeres Balázs azután rá mutat vé-
 leményében arra, hogy ez a nedvesség a víz-
 vezetéknek az emeleti részen történt előmléséből
 ered s a fal szellőztetés által 2—3 hét alatt
 kiszárad

Hát ön a penészes tudományával miért
 nem tudta ugyanezt megmondani? Miért
 játszott ön a kezére a helyiségtől menekülni
 akaró kereskedőnek? Ha valakinek tyukszeme
 keletkezett, miért vágja ön le a lábát és miért
 nem írja ki a tyukszemét? Miért tett ön
 mint orvos a bőrnadrágra pióczát?

En elismerem, hogy közleményeimben a
 főorvos ur hivatalos minőségben végzett el-
 járását rosszakaratu és igazságtalan eljárás-
 nak neveztem.

Tettem ezt azért, — mert a főorvos ur
 részrehajlással járt el. A törvényt csak velem
 szemben akarta alkalmazni egész Kolozsvárt,
 nem a felszívódó nedvesség, hanem egy kis víz
 kiömlés miatt, már pedig sok nedves lakás-
 sal rendelkező háztulajdonos van még Ko-
 lozsvárt a kik áldoznának bármit e kellemet-
 lenség kiküldése céljából.

A főorvos nem kéti, hogy az őt felül-
 bírált két fiatal dr., mint fog, illetve gyer-

*) E rovat alatti közleményekért semmi
 felelősséget nem vállal a Szerk.

mek orvos hivatása magaslatán áll, de én s
 polgártársaim kétklik azt, hogy a főorvos ur
 a jelenlegi tudományos vizsgálata olyan he-
 lyes és gyakorlati lenne, mint e fiatal tudós
 doktoroké.

Mit kíván még a főorvos ur tudomá-
 nyosságára tölem mint háztulajdonostól, — mit
 polgártársaimtól, kik kézzelfoghatólag, szemel-
 mel láthatólag meggyőződtek arról, hogy az
 én hid-utca 14-ik számú házamnál levő bolt-
 helyiségem száraz s az ön tudománya nyirkos
 és penészes? Elmondtam, hogy milyen követ-
 keztelenséggel állapította meg bolthelyiségem
 használhatatlanságát, kimutattam hivatalos ok-
 mányokból az egész ügy történetét, elmond-
 tam, hogy nyirkos tudományának én lettem
 egyedül áldozata, elmondtam, hogy a kiknek
 rosszul megy a fővárosi kiállítás miatt üze-
 tük, mikép nyerhetnek bérleti kárpótlást, —
 kártérítést. Elmondtam, hogy ebben megse-
 gíti a főorvos ur 65 éven keresztül gyűjtött
 penészes tudománya; elmondtam, hogy lehet
 1500 ftos bérlettel megözölni s a bérlet 110
 fokos hőmérséknel elpárolgatatni Kolozsvár-
 ról Nagyszombatba s a háztulajdonosokat meg-
 károsítani. Elmondtam, hogy mikor kezdenek
 a ruhaneműk megpenészesedni az üzlet he-
 lyiségben. Elmondtam, hogy lehet egy főor-
 vost félre vezetni. Elmondtam, hogy lehet a
 nyirkosságot az üzletben előidézni s a főor-
 vosi tudományt penészesnek nevezni. Elmond-
 tam, hogy a főorvosi tudomány az oldalfala-
 kat egyszer szárazaknak más perczen ned-
 veseknek deklarálja. Megmagyaráztam a fő-
 orvos urnak, hogy ha az ajtók és az abla-
 kok zárva tartanak, nem szellőztetnek a bolt-
 helyiségben s a szennellett telített padozat, ha
 üntöztetik, mi történik. Elmondtam, hogy 6
 éves szerződéstől megszabadulni milyen re-
 ceptet a Kolozsvár városi főorvos tudománya,
 elmondtam, hogy lehet 48 óra alatt az üz-
 lethelyiségből kitelepítettetni. Elmondtam Deb-
 reczeni Balázs v. főmérnök szakértői vélemé-
 nyét. Kimutattam, hogy a főorvos ur m. k.
 esze szerint penészes tudománya segélyével
 minden fal lehet nedves, lehet száraz, hogy
 lehet valami vemhes vagy nem vemhes asze-
 rint, a mint a fülemüle jobbról fűtűl, vagy
 pedig balról fűtűl. Elmondtam, — hogy ön
 városi hatósági f e l e s k e t e t t főorvos s
 s az ön hatáskörében a tudomány segélyével
 megállapított véleménye teljes bizonyítékul
 elfogadandó volt, azonban senki sem hiszi el
 azt, hogy a fehér fekete, sem azt, hogy az
 én bolthelyiségem falai nedvesek. Elmondtam,
 hogy a főorvos tudománya ezerekre menő
 kárt okoz, elmondtam, — hogy ne keresse a
 nedvességet a boltomban, hanem a tudomá-
 nyában. Kértem, hogy ne tűzzön ki engem
 czéltáblául, hanem tűzzön ki olyan egyéne-
 ket, — kik ön a tudakossága miatt penzió-
 náljak hivatalában, — mert csak is így ér-
 heti el Kolozsvár város p o l g á r s á g a z t,
 hogy az élelmi cikkek mint penészes tuda-
 mánya károsra nem lesznek s így érheti el
 azt, hogy Ascher és Goldstein czég a lon-
 bikkól oly könnyen nem párologhatott el
 mint az én házamból a nedvesség; most még
 kérdem a főorvos urat feleljen arra a kér-
 désre, hogy mer mindenkit Kolozsvárt szá-
 márnak tartani, hogy mer két orvost, hat
 építészeti szakértőt lehaszadtolni. Miért él
 ön a polgárság kárára, miért viseli a hiva-
 talt ha ezzel járó kötelességeket így fogja
 fel? Miért viseli a magyar ruhát, ha magyar
 honfiktársait az ön nyirkos penészes tudomá-
 nyával megkárosítja s becsümeleti? Miért nem
 iratja ki lakására is, hogy itt lakik a min-
 dent tudó doktor vagy a tudománnyal bélelt
 hústümb.”

Ezzel megnyugtatom a nagy közönség-
 nek azt a részét is, a mely átlátva az ön
 penészes tudományát, ez ügyben itélni kíván
 s megelégedett s valódi szakértők vélemé-
 nyére is kíváncsi, a valódi szakértők vélemé-
 nyét nem rejtgettem sőt mutogatam má-
 soknak is s óhajtanám ha a főorvos ur szak-
 véleménye kiegészítéséül előállana azon sta-
 tistikával, hogy hány háztulajdonost csufolt
 meg s hány beteget gyógyított meg pené-
 szes hurubájában penészes tudományával, ak-
 kor látni fogja mindenki, hogy mért huzza
 ön a fizetést. E közleményt főleg azért írtam,
 hogy a méltóságos főispán ur s a magas
 kormány figyelmét az ön gyarlóságaira fel-
 hívjam s egyetemi városunkat az ön sze-
 rencsétlen penészes tudományától megóvjam.

644. (1—3)

Albach Géza,
polgármester.

641. (3—3)

Münstermann Győző,
főszolgabíró.

Fertőtlenítő szerek, festék-áru!

 Nagy raktár Ausztria és Magyarország részére: **E. KOBLIEVICH. Wien. I. Sterngasse 1/6 a.**  720. (12—15)

Egy eszéki kenőcs 30 kr., egy $\frac{1}{2}$ eszéki szappan 20 kr., egy üveg eszéki víz 40 kr., egy puder 40 kr.

638. (2 - 3)

Kolozsvári vízmű- és csatorna-vállalat.

560. $(5-x)$

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.